

Dictamen en relació amb la consulta plantejada per un Ajuntament en relació amb els criteris d'actuació pel que fa a la gestió i la tramitació de la correspondència

Es presenta davant l'Autoritat Catalana de Protecció de Dades un escrit de l'alcalde de l'Ajuntament, en el qual es sol·licita el seu parer en relació amb els criteris d'actuació pel que fa a la gestió i la tramitació de la correspondència que arriba a l'Ajuntament.

Analitzada la consulta, que no s'acompanya de cap altra documentació, tenint en compte la normativa vigent aplicable i vist l'informe de l'Assessoria Jurídica, es dictamina el següent.

I

(...)

II

L'Ajuntament vol crear un protocol d'actuació pel que fa a la gestió i la tramitació de la correspondència i sobre com ha de procedir la responsable de l'OAC (s'entén que es fa referència a l'Oficina d'Atenció Ciutadana de l'Ajuntament). En l'escrit s'adjunta un esborrany dels criteris de registre de la correspondència. En aquests criteris es té en compte qui és la persona destinatària del correu, si és correu amb acusament de rebut, o si arriba a nom personal, entre d'altres qüestions.

Es fa constar que la qüestió plantejada en aquesta consulta coincideix en part amb la plantejada en una denúncia presentada davant d'aquesta Autoritat, per un presumpte incompliment de la LOPD en relació amb la correspondència destinada al Grup Municipal al qual pertany o a la seva persona. Mitjançant el present dictamen no s'analitzen els fets plantejats en aquella denúncia sinó, exclusivament, els criteris inclosos en el plantejament de la consulta.

També en relació a l'objecte d'aquest dictamen, recordar que la normativa de protecció de dades, en concret, la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal (en endavant, LOPD), i el Reial decret 1720/2007, de 21 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament de desplegament de la LOPD (en endavant, RLOPD), té per objecte la protecció de qualsevol informació relativa a les persones físiques identificades o identificables (article 3.a) de la LOPD).

No és objecte de protecció de la normativa citada el tractament d'altres tipus d'informacions no relatives a persones físiques -per bé que aquestes informacions puguin estar protegides per altra normativa-, que es poguessin trobar incloses en la correspondència objecte de la consulta.

Per tant les valoracions d'aquest dictamen s'han d'entendre fetes exclusivament en referència a la informació relativa a persones físiques que pugués veure's afectada en el context de la consulta que es formula. En aquest sentit, respecte els apartats e) i h), cal fer la següent precisió.

L'apartat e) concreta que la correspondència que no arribi al Registre Central (...) "s'haurà de passar pel Registre Central per que sigui registrada". Aquesta és una qüestió que afecta més aviat a qüestions organitzatives i de procediment administratiu (còmput de terminis, etc), i no pròpiament al tractament de dades personals, per la qual cosa no ha de ser objecte de valoració en aquest dictamen.

De la mateixa manera, s'afegeix una nota a la consulta, en la que s'explica que tota documentació susceptible de ser registrada que arribi per correu certificat o correu ordinari "*s'ha de donar entrada al Registre de l'Ajuntament el mateix dia de la seva recepció*", a efectes de terminis. Aquesta qüestió pot tenir rellevància des de la perspectiva de la normativa de procediment administratiu (a efectes de còmput de terminis, exercici de drets, reclamacions etc) però no des de la perspectiva de la protecció de dades de caràcter personal, per tant no pertoca fer més referència a aquesta qüestió en particular.

Finalment, en línia amb el que ha de ser objecte d'atenció en aquest dictamen, que és exclusivament el tractament de dades personals, tampoc es considera necessari afegir res respecte l'apartat h), en què es disposa que quan la gestió de la correspondència pugui generar dubtes, es plantejarà al Secretari de la Corporació que determinarà el que sigui procedent.

III

Atès el que ha de ser l'objecte d'aquest dictamen en atenció a la normativa de protecció de dades, analitzarem principalment el que correspongui dels apartats a) b) c) i g), que transcrivim a continuació, tenint en compte, pel que fa als apartats d) i f), als quals ens referirem amb més detall més endavant, que si els supòsits que s'hi descriuen impliquen tractament de dades personals, caldrà aplicar igualment els principis i garanties de la LOPD.

Apartat a): "Correu adreçat a l'**alcalde i al seu nom personal**, es deixarà a la seva bústia. La correspondència amb acusament de rebut es signarà per la persona interessada o bé la designada per l'Alcaldia, i el seu contingut serà registrat sempre que faci esment a actuacions de competència municipals."

Apartat b): "Correu adreçat als **regidors i regidores al seu nom personal**, es deixarà a la seva bústia. La correspondència amb acusament de rebut es signarà per la persona interessada i el seu contingut serà registrat sempre que faci esment a actuacions de competència municipals."

Apartat c): "Totes les cartes adreçades als **treballadors i treballadores** s'obriran i sempre que faci esment a actuacions de competència municipals es registraran directament si es tracta de correu ordinari.

Si és correu amb acusament de rebut, la persona interessada el signarà i el seu contingut serà registrat, sempre que faci esment a actuacions de competència municipals el mateix moment davant l'encarregat/da del Registre."

Apartat g): “Tota la correspondència que arribi **a nom personal de qui hagi estat** alcalde, regidor, o treballador de l’Ajuntament, encara que hi figuri el càrrec, serà retornada a correus.”

S’ha d’entendre per “tractament de dades personals”, totes les operacions i els procediments tècnics de caràcter automatitzat o no, que permetin recollir, gravar, conservar, elaborar, modificar, bloquejar i cancel·lar, així com les cessions de dades que derivin de comunicacions, consultes, interconnexions i transferències (article 3.c) de la LOPD).

El fet que una determinada correspondència o documentació vagi adreçada a una persona física que és alcalde, regidor o treballador d’un ajuntament, implica que es podria fer un “tractament” de les dades personals identificatives d’aquesta persona física (bàsicament el nom i cognoms, en definitiva, les dades de contacte del destinatari d’un escrit). Això és independent del tractament que es pugui fer de les dades personals, ja sigui del destinatari o de terceres persones físiques, que es puguin trobar contingudes en la correspondència. Un i altre tractament, atès que es tracta de dades personals, es troba sotmès a la LOPD.

En cas d’obrir-se la correspondència, es pot tenir un “accés” a dades personals que puguin estar contingudes en la documentació, a partir del qual la informació es podria conèixer, tractar, arxivar, cedir, modificar, destruir, etc. El que es desprèn de la LOPD, és que qualsevol d’aquestes possibles operacions s’ha de realitzar només quan resulta pertinent i adequat, amb respecte pels principis i per les garanties de la protecció de dades.

Per exemple, quan un ciutadà envia un *currículum vitae* (CV) al cap de personal d’un ajuntament, o una petició a un regidor de l’Ajuntament, això pot implicar el tractament de les dades personals d’aquest ciutadà, contingudes en el CV o en l’escrit de petició, i també pot implicar tractament de les dades del cap de personal o d’aquell regidor -ni que només sigui dels seus nom i cognoms-. També podem posar l’exemple d’un escrit enviat a nom d’un regidor o d’un treballador de l’Ajuntament, i que es refereix a un assumpte que el concerneix -per exemple, una Universitat li envia el diploma d’un curs realitzat per aquest treballador o regidor-; en aquest darrer cas, lògicament, estem davant d’un tractament de dades personals d’aquest treballador o regidor que van més enllà del seu nom i cognoms, com serien dades del seu perfil professional.

Amb aquests exemples es vol significar que totes aquestes o d’altres dades personals, identifiquen o es refereixen a persones físiques concretes (el ciutadà que envia el CV, el cap de personal, el treballador de l’ajuntament, el regidor, etc), són als efectes de la LOPD dades personals, i queden protegides totes elles per la LOPD.

Això, sens perjudici que determinada informació personal pugui afectar a d’altres drets fonamentals de les persones, com ara el dret a la intimitat, el dret a l’honor o el dret a la pròpia imatge, qüestió respecte la qual caldrà tenir en compte, si escau, la corresponent normativa de protecció d’aquests drets fonamentals, entre d’altres, el Codi Penal i la Llei orgànica 1/1982, de 5 de maig, de protecció civil del dret a l’honor, a la intimitat personal i familiar i a la pròpia imatge, normativa a la qual ens remetem.

Certament aquestes són unes consideracions força genèriques, a partir de les quals no es pretén valorar si en un cas determinat “cal o no” fer un determinat tractament de dades (incorporar-les a algun fitxer responsabilitat de l’Ajuntament, cedir-les, etc) - doncs caldrà atendre al cas concret i a la corresponent normativa aplicable, com

veurem a continuació-, sinó simplement fer atenció al fet que, en cas de fer-se cap tractament, -ja sigui de les dades identificatives del destinatari, de les dades contingudes en l'escrit, ja siguin del destinatari o de terceres persones, o de totes les dades conjuntament-, caldrà sotmetre's a la normativa de protecció de dades.

IV

La LOPD especifica que el tractament de dades personals requereix el consentiment inequívoc de l'afectat, llevat que la llei disposi una altra cosa (article 6.1 de la LOPD). El mateix article 6 de la LOPD, en el seu apartat segon, afegeix que no cal el consentiment quan les dades de caràcter personal es recullin per a l'exercici de les funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències, entre d'altres.

En el moment que es produeix una comunicació postal entre un emissor i un destinatari-persona física (ja sigui l'alcalde, regidor o treballador, actual o en el passat, de l'Ajuntament, en el cas que ens ocupa), i en "tractar-se" les dades personals associades a aquesta comunicació postal per part de l'Ajuntament (l'OAC, en concret), cal que el tractament s'ajusti a les previsions d'aquest article 6 de la LOPD, citat.

Atès que els criteris de l'Ajuntament consideren adequat deixar la correspondència a la bústia corresponent (de l'alcalde o regidors) i que siguin aquests els que remetin la documentació per al seu registre, "sempre que es faci esment d'actuacions de competència municipals", o bé obrir la correspondència en qualsevol cas (treballadors) o retornar la correspondència a Correus (antics càrrecs o antics treballadors), veurem com hauria de procedir-se des de la perspectiva de la protecció de dades.

D'entrada, si es disposa del consentiment del titular de la informació, es poden tractar les dades personals, però no sembla ser aquest el supòsit que ens ocupa, com a mínim, no sembla l'escenari probable, si tenim en compte que caldria disposar no només del consentiment del destinatari de la correspondència sinó, si escau, de terceres persones les dades de les quals poguessin trobar-se dins la documentació adjunta a la correspondència tramesa, la qual cosa és força improbable, al menys, sembla una possibilitat difícilment viable a la pràctica.

Cal, doncs, en atenció a la previsió de l'article 6.2 de la LOPD, que analitzem si el tractament en qüestió es justifica per les funcions pròpies de l'Ajuntament, en l'àmbit de les seves competències i, per tant, si es compta amb una habilitació suficient per al tractament de les dades, en concret, per part de l'OAC.

A aquests efectes, hem de tenir en compte allò que disposa la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les Administracions públiques i del procediment administratiu comú. En concret, l'article 38, es disposa que:

"1. Los órganos administrativos llevarán un registro general en el que se hará el correspondiente asiento de todo escrito o comunicación que sea presentado o que se reciba en cualquier unidad administrativa propia. También se anotarán en el mismo, la salida de los escritos y comunicaciones oficiales dirigidas a otros órganos o particulares.

2. Los órganos administrativos podrán crear en las unidades administrativas correspondientes de su propia organización otros registros con el fin de facilitar la

presentación de escritos y comunicaciones. Dichos registros serán auxiliares del registro general, al que comunicarán toda anotación que efectúen.

(...)

Concluido el trámite de registro, los escritos y comunicaciones serán cursados sin dilación a sus destinatarios y a las unidades administrativas correspondientes desde el registro en que hubieran sido recibidas.

3. Los registros (...) deberán instalarse en soporte informático.

El sistema garantizará la constancia, en cada asiento que se practique, de un número, epígrafe expresivo de su naturaleza, fecha de entrada, fecha y hora de su presentación, identificación del interesado, órgano administrativo remitente, si procede, y persona u órgano administrativo al que se envía, y, en su caso, referencia al contenido del escrito o comunicación que se registra.

Asimismo, el sistema garantizará la integración informática en el registro general de las anotaciones efectuadas en los restantes registros del órgano administrativo.

5. **Para la eficacia de los derechos reconocidos en el art. 35.c) de esta Ley a los ciudadanos, éstos podrán acompañar una copia de los documentos que presenten junto con sus solicitudes, escritos y comunicaciones.**

Dicha copia, previo cotejo con el original por cualquiera de los registros a que se refieren los puntos a) y b) del apartado 4 de este artículo, será remitida al órgano destinatario devolviéndose el original al ciudadano. Cuando el original deba obrar en el procedimiento, se entregará al ciudadano la copia del mismo, una vez sellada por los registros mencionados y previa comprobación de su identidad con el original.

6. Cada Administración pública establecerá los días y el horario en que **deban permanecer abiertos sus registros, garantizando el derecho de los ciudadanos a la presentación de documentos previsto en el art. 35.**

(...)"

Com veiem, en aquest article 38 es cita l'article 35 de la mateixa Llei 30/1992, referit als drets dels ciutadans en la seva relació amb les administracions públiques, que disposa que els ciutadans tenen dret a conèixer en qualsevol moment l'estat de la tramitació dels procediments en què són interessats (apartat a), a obtenir còpia segellada dels documents que presenten (apartat c), o a aportar documents en qualsevol fase del procediment anterior al tràmit d'audiència (apartat e), entre d'altres.

Aquests drets, per tal de ser efectius i que el ciutadà tingui constància fefaent de la presentació de documentació, o del curs que segueix un determinat procediment en el que és part interessada, entre d'altres, requereixen que la documentació presentada o rebuda sigui registrada convenientment.

És per donar compliment als drets dels ciutadans (article 35 de la Llei 30/1992), i per tenir constància fefaent de la tramesa (tant d'entrada com de sortida) de documentació, que l'article 38 de la Llei 30/1992, esmentat, configura com una obligació de les Administracions públiques, que aquestes tinguin un registre general (article 38.1), admetent a més com a possibilitat que hi hagi altres registres, auxiliars (article 38.2).

La Llei 30/1992 imposa una clara obligació a l'Ajuntament, i és que en el registre es faci el corresponent assentament de qualsevol escrit o comunicació que sigui presentat o que es rebi en qualsevol unitat administrativa pròpia, i es fa una referència explícita als "escrits o comunicacions oficials", en referència a aquells que tenen, podríem dir, rellevància administrativa. Com es desprèn d'aquest mateix article 38, un cop conclòs el tràmit del registre, els escrits i comunicacions es cursen sense dilació als seus destinataris. És a dir, la norma imposa l'existència del registre, així com l'acte de registrar qualsevol escrit o comunicació que es presenta, i imposa que posteriorment a aquest acte de registre, i no abans, l'escrit o comunicació es trameti al seu destinatari.

Com hem avançat, l'article 6.2 de la LOPD permet la recollida i per tant el tractament, sense haver de disposar del consentiment dels titulars, "quan aquesta recollida es realitza per a l'exercici de les funcions pròpies de les administracions públiques en l'àmbit de les seves competències". El tractament de dades personals que es planteja en aquest cas és el que resulta propi de la funció administrativa de l'Ajuntament de registrar la documentació que rep, per tal de donar correcte compliment als drets dels ciutadans, i per tal d'atendre adequadament a les diverses competències que li són pròpies com a administració municipal.

Per tant, la Llei 30/1992, en connexió amb el que disposa l'article 6.2 de la LOPD, està habilitant un tractament de dades personals, d'entrada, les identificatives del destinatari, i també les altres que puguin trobar-se contingudes en l'escrit o comunicació que es registra. Com s'ha apuntat, ni que només sigui un simple accés o visualització de les dades personals per part de les persones que han de procedir a registrar "tot escrit o comunicació que es presenta", això ja seria un tractament de dades personals, el qual quedaria habilitat per una norma amb rang de llei. No seria doncs necessari disposar del consentiment dels diferents afectats (en el sentit de l'article 3.e) de la LOPD) per procedir al tractament de dades derivat directament de l'obligatori registre dels escrits i comunicacions que es reben a l'Ajuntament.

Es desprèn d'això que resulta legítim, des de la perspectiva de la protecció de dades, i en els termes de la Llei 30/1992, que l'OAC, i en concret, la persona o persones que tenen encomanades les funcions de registre, tinguin accés tant a les dades que identifiquen l'emissor i el destinatari d'un document o escrit enviat a l'administració municipal, com a la documentació que acompanya la tramesa, i que pot contenir dades personals de diverses persones físiques, amb la finalitat de procedir al seu registre.

Aquest accés és habilitat per una norma amb rang legal, que en conseqüència exclou la necessitat de disposar del consentiment d'aquests titulars. Podem entendre que aquest accés dóna compliment al principi de legitimitat, expressat en l'article 7.2 de la Directiva 95/46/CE, que disposa que el tractament de dades només es pot efectuar si és necessari per a la satisfacció de l'interès legítim que persegueix el responsable del tractament o la tercera o terceres persones a qui es comuniquin les dades. Donar compliment als drets que la Llei 30/1992, citada, atorga als ciutadans en les seves relacions amb les administracions públiques, així com donar compliment a l'obligació legal imposada a l'Ajuntament de disposar d'un registre i de registrar la documentació, conformen l'interès que dóna legitimitat a l'accés i tractament de les dades per part de l'OAC.

Ara bé, no obstant l'habilitació en els termes exposats respecte l'accés per part de l'OAC a la informació personal d'aquells escrits adreçats a l'Ajuntament i càrrecs o treballadors que en formen part, cal fer algunes matisacions.

V

A partir del que s'acaba d'exposar, fem a continuació un esment als apartats d) i f) de l'escrit de consulta.

Pel que fa a l'apartat d), que fa referència al correu que s'adreça de forma genèrica a l'Ajuntament, una Regidoria, etc, val a dir que aquest supòsit no presenta cap problemàtica des de la perspectiva de la protecció de dades, doncs ens trobem en el context d'aplicació de l'article 38 de la Llei 30/1992.

Respecte l'apartat f), en el que es preveu que la publicitat, invitacions i documents anàlegs no es registraran, val a dir que l'opció de no registrar aquest tipus de correspondència no resulta contrari a la normativa de protecció de dades. Aquests tipus d'escrits no es poden considerar com una "comunicació oficial" -en la terminologia de l'article 38.1 de la Llei 30/1992-, és a dir, com correspondència relativa a l'activitat pròpia de l'Administració, i per tant, l'opció de no registrar-ho i entregar-ho a qui correspongui, no és contrària ni presenta una problemàtica específica des de la perspectiva de la LOPD.

Analitzarem en primer lloc aquells escrits adreçats als treballadors i treballadores de l'Ajuntament (criteri c)), per als quals es preveu que els escrits s'obriran sempre i es registraran, llevat que sigui amb acusament de recepció, en el qual cas, prèviament el destinatari signarà l'acusament de recepció. Segons es desprèn de la consulta, sembla que això inclouria tan els escrits adreçats a un determinat càrrec (p. ex. Cap d'Àrea, Gerent, etc.), acompanyant si escau del nom i cognoms del treballador, com aquells supòsits en què només aparegui el nom i cognoms del treballador.

La solució proposada en el criteri c) pot considerar-se que no és contrària a la normativa de protecció de dades (llevat que el correu porti alguna indicació del seu caràcter privat), atesa l'obligació de registrar els escrits adreçats a l'administració i atès que en principi els escrits privats adreçats exclusivament a nom d'un treballador ja no haurien de ser enviats a l'Ajuntament per bé que el destinatari pugui trobar-s'hi vinculat per motius de feina. Ara bé, atès que no es pot descartar que arribin a l'Ajuntament correus o escrits privats, resulta més adequat a la normativa de protecció de dades preveure que els escrits adreçats a un treballador, quan hi consti el nom del treballador sense indicar-hi cap càrrec, es lliurin a la persona en qüestió sense ser oberts prèviament en el tràmit de registre.

Aquesta solució resulta especialment oportuna per aquells supòsits en què el correu va encapçalat per l'expressió "a l'atenció personal de" (determinada persona), o "confidencial" o similar. Tot i que normalment pot tractar-se de correu relacionat amb l'activitat administrativa municipal, aquesta menció indica clarament la voluntat que sigui una persona determinada qui rebi directament aquella informació i que sigui la persona destinatària qui li doni la tramitació escaient.

Més enllà d'aquest supòsit, convé referir-se també als supòsits previstos als apartats a) i b), referits, respectivament als escrits adreçats a "*l'alcalde i al seu nom personal*" i "*als regidors i regidores al seu nom personal*".

D'entrada hem d'aclarir que pel que es desprèn de la consulta, l'apartat a), atesa la utilització de la conjunció "i", sembla referir-se a escrits on hi figura com a destinatari el nom i cognoms de l'alcalde, juntament amb la seva condició d'alcalde; en canvi a l'apartat b) sembla referir-se només a escrits on hi figura el nom d'un regidor, però no de forma cumulativa el seu càrrec, tot i que la conseqüència en ambdós casos acabaria essent la mateixa, segons es desprèn de la consulta.

El Text refós de la Llei municipal i de règim local de Catalunya (TRLMRLC), aprovat pel Decret legislatiu 2/2003, de 28 d'abril, disposa que el govern i l'administració municipals corresponen a l'Ajuntament, el qual està integrat per l'alcalde i els regidors (article 47.1) i n'estableix les funcions (articles 52 i següents). Tenint en compte aquest marc normatiu, i als efectes que ens interessin, pel que fa als regidors, aquests poden formar part de l'equip de govern, o dit d'una altra manera, poder tenir atribuïdes unes concretes tasques de govern, o no.

Pel que fa als escrits o documents adreçats a regidors que no formen part de l'equip de govern, atès que aquests escrits poden no relacionar-se amb actuacions de competència municipal o amb activitats administratives de l'Ajuntament –les quals són pròpies dels regidors que formen part de l'equip de govern-, i que més aviat són escrits que s'insereixen dins de l'actuació política d'aquests regidors, constitueixen un supòsit que queda fora de l'àmbit d'aplicació de l'article 38 de la Llei 30/1992, i per tant en aquest cas la solució proposada en els criteris plantejats en la consulta, consistent en deixar l'escrit a la bústia del regidor per a que sigui aquest qui avaluï si l'escrit forma part de l'activitat municipal i per tant si ha de ser registrat o no, resulta plenament ajustada a la normativa de protecció de dades. L'article 38.1 LRJPAC, citat, es refereix a "escrits i comunicacions oficials", de manera que la norma exigeix sotmetre al règim de registre els escrits relacionats amb el context de les tasques administratives, i no, com seria el cas que ara ens ocupa, els escrits relacionats amb les actuacions de caràcter polític que desenvolupa un regidor que no forma part de l'equip de govern municipal.

Tot i que la consulta no s'hi refereix expressament, també podem incloure dins aquest grup els escrits adreçats als grups municipals, creats per al millor funcionament dels òrgans de govern de la corporació (articles 50 i 51 TRLMRLC), i al voltant dels quals s'estructura l'activitat política en la corporació.

Les trameses de documentació que tenen com a destinatari el Grup municipal han de ser considerades doncs com un supòsit que queda fora del circuit de registre que es deriva de l'aplicació de la Llei 30/1992, ja que el destinatari no és, pròpiament, l'Ajuntament o els seus treballadors o càrrecs que tenen atribuït l'exercici de competències administratives municipals. Això és aplicable tant als escrits adreçats al Grup, com als adreçats a un regidor identificant el Grup de què forma part, atès que en ambdós casos l'escrit pot contenir informació personal.

Fins ara ens hem referit als regidors que no tenen atribuïdes responsabilitats de Govern. Pel que fa a l'alcalde, o als regidors que tenen atribuïdes responsabilitats dins l'equip de Govern, els escrits que rebin normalment estaran relacionats amb l'activitat municipal que tenen encomanada, per la qual cosa haurien de ser registrats d'acord amb el que estableix l'art. 38 LRJPAC. No obstant això, respecte alguna de la correspondència que rebin, especialment si hi figura la menció "a l'atenció de ..." o una altra que faci referència al caràcter privat o confidencial de la informació, o fins i tot si hi apareix com a destinatari només el seu nom i cognoms, sense el càrrec, no es pot

descartar que pugui contenir informacions vinculades no a la seva gestió com a òrgan municipal sinó com a part de l'activitat de la formació política o el grup municipal al qual pertanyen. Per això també en aquest cas l'opció efectuada en l'escrit de consulta, de llurar l'escrit a la bústia del regidor o alcalde, també resulta respectuosa amb la normativa en matèria de protecció de dades, sens perjudici que un cop oberta pel destinatari, es procedeixi a la seva anotació al Registre d'entrada i sortida de documents, si escau.

És raonable pensar que els regidors o els Grups municipals poden rebre determinada correspondència relacionada amb dades sensibles, com són les dades relatives a la ideologia vinculades a l'activitat política de la formació a què pertanyen. Al respecte, convé fer avinent que la LOPD preveu un especial tractament per determinades categories de dades. Concretament, l'article 7 de la LOPD disposa que:

(...)

*2. Només amb el consentiment exprés i per escrit de l'afectat poden ser objecte de tractament les dades de caràcter personal que revelin la **ideologia, l'afiliació sindical, la religió i les creences**. S'exceptuen els fitxers mantinguts pels partits polítics, els sindicats, les esglésies, les confessions o les comunitats religioses i associacions, les fundacions i altres entitats sense ànim de lucre, amb finalitat política, filosòfica, religiosa o sindical, quant a les dades relatives als seus associats o els seus membres, sens perjudici que la cessió d'aquestes dades requereix sempre el consentiment previ de l'afectat.*

*3. Les dades de caràcter personal que facin referència a l'**origen racial, a la salut i a la vida sexual** només poden ser recollides, tractades i cedides quan, per raons d'interès general, així ho disposi una llei o l'afectat hi consenti expressament.*

*4. Queden prohibits els fitxers creats amb la finalitat exclusiva d'emmagatzemar dades de caràcter personal que revelin la ideologia, l'afiliació sindical, la religió, les creences, l'**origen racial o ètnic**, o la vida sexual.*

*5. Les dades de caràcter personal relatives a la **comissió d'infraccions penals o administratives** només poden ser incloses en fitxers de les administracions públiques competents en els casos que preveuen les normes reguladores respectives.*

(...)".

Des de la perspectiva de la protecció de dades cal tenir present l'especial tracte que s'atorga a les dades d'ideologia en tant que "informacions sensibles". Per això, és important ressaltar que, a banda que en base a l'article 38 de la Llei 30/1992, no s'hagin de sotmetre determinats escrits al seu règim de registre, qualsevol tractament de dades de caràcter sensible ha de tenir una especial cura per aquestes dades.

En conclusió, la solució plantejada en la consulta, consistent en lliurar a la bústia de l'alcalde o de cada regidor el correu que els vagi adreçat, per tal que un cop l'hagin obert determinin si aquest ha de ser registrat o no, resulta plenament respectuós amb la normativa de protecció de dades.

VI

Que la norma general que es deriva de la legislació aplicable, com hem vist, fora dels supòsits comentats, sigui la de donar compliment al circuit de registre previst en la Llei 30/1992, i per tant, que les persones que treballen a l'OAC i tenen encomanades les funcions de registre, accedeixin a les dades personals identificatives d'una persona física (que consten en l'escrit de tramesa) així com a les dades personals, -que poden ser de diverses categories i afectar a diversos interessats-, que consten en el

contingut de la documentació tramesa sense necessitar el consentiment dels interessats, no habilita per a fer “qualsevol tractament de dades” que vagi més enllà del que sigui justificat fer en cada cas. Tot i que certament, en un sentit estricte, amb l'obertura de documentació ja es produeix un “accés” o visualització de dades personals, i per tant un tractament, aquest no ha de comportar necessàriament cap altre tractament de la informació, més enllà, simplement, del registre del document i la seva tramesa a qui correspongui.

Si ens atenim als principis establerts en la LOPD, el que és necessari i exigible a l'Ajuntament i a qualsevol persona que participa en el flux informatiu que es genera en l'OAC, és que l'accés a qualsevol dada personal no generi un tractament indegut, independentment de qui és la persona receptora. Això és una exigència dels principis de qualitat i de finalitat (article 4 de la LOPD), i també és una derivació de l'especial protecció que la LOPD atorga a determinades categories de dades (article 7 de la LOPD), qüestió a la que ja ens hem referit.

Segons l'article 4 de la LOPD:

*“ Les dades de caràcter personal només es poden recollir per ser tractades, així com sotmetre-les a aquest tractament, quan siguin **adequades, pertinents i no excessives** en relació amb l'àmbit i les finalitats determinades, explícites i legítimes per a les quals s'han obtingut.
2. Les dades de caràcter personal objecte de tractament no es poden utilitzar per a **finalitats incompatibles** amb aquelles per a les quals les dades hagin estat recollides(...).
(...)”.*

El compliment d'aquests principis és el que ha de regir els criteris pel que fa a la gestió i la tramitació de la correspondència que arriba a l'Ajuntament, que hem exposat, i pel que fa a la manera de procedir dels responsables de l'OAC de l'Ajuntament, independentment de qui en sigui la persona física receptora de la mateixa.

D'altra banda, ja ens hem referit a l'especial protecció que la LOPD atorga a les “dades sensibles” (article 7 de la LOPD). Podem entendre que el tractament de les dades personals identificatives, de contacte, que es troben en un escrit i es refereixen al destinatari, no constitueixen als efectes de la LOPD “dades sensibles”, ni tampoc ho seran necessàriament les dades personals que es poden contenir en la documentació que acompanya a una tramesa. Ara bé, dins aquesta documentació, es determinats casos, sí que és possible que hi hagi determinada informació sensible, a la qual accediria l'OAC i respecte de la qual el compliment d'aquests principis hauria de ser especialment estricte.

En qualsevol cas, convé tenir present que l'Ajuntament, en tant que responsable dels tractament de dades personals, i qualsevol persona que participa en qualsevol fase del que hem definit com “tractament de dades personals”, independentment del supòsit concret en el que ens trobem, ha de donar compliment al conjunt de principis i garanties de la LOPD, entre d'altres, l'aplicació de les mesures adients de seguretat a qualsevol dada que calgués tractar (ens remetem a les previsions de l'article 9 de la LOPD així com al Títol VIII del RLOPD) o el deure de secret, previst en l'article 10 de la LOPD, segons el qual:

“El responsable del fitxer i els qui intervinguin en qualsevol fase del tractament de les dades de caràcter personal estan obligats al secret professional pel que fa a les dades i al deure de guardar-les, obligacions que subsisteixen fins i tot després de

finalitzar les seves relacions amb el titular del fitxer o, si s'escau, amb el seu responsable.”

VII

Finalment fem una menció concreta per al cas del criteri de l'apartat g), que estableix que la correspondència que arriba a nom personal d'ex-alcaldes; ex-regidors o ex-treballadors, “encara que hi figuri el càrrec”, serà retornada a Correus.

L'opció o criteri de retornar aquests escrits a Correus, no presenta cap problema des de la perspectiva de la protecció de dades, tot i que tampoc no es pot considerar que la LOPD “exigeixi”, per tal de donar compliment als seus principis, retornar aquests escrits a Correus.

Caldria matisar que si en l'escrit s'afegeix el càrrec -i el criteri explicita que es retornarà l'escrit a Correus “encara que hi figuri el càrrec”-, no es pot descartar que l'escrit tingui relació amb l'actuació d'àmbit municipal, i per tant es podrien plantejar altres solucions alternatives al retorn de l'escrit a Correus. Simplement com a exemple, una carta adreçada al regidor de Cultura sobre l'organització d'un esdeveniment cultural en què participa l'Ajuntament, en què s'indica el nom i cognoms de l'antic regidor i el càrrec. Es podria donar el cas que el contingut d'aquesta correspondència sí afecti a “actuacions de competència municipals”, sense que sigui rellevant que el remitent, potser per desconeixement, hagi indicat erròniament el nom de la persona que era regidora en el passat.

En aquests casos, com s'apuntava, podrien cabre altres solucions alternatives al retorn de l'escrit a Correus, com ara, si escau, procedir en base al sistema de registre previst en la Llei 30/1992. En aquest cas, el tractament de dades tampoc no planteja problemes des de la perspectiva de la protecció de dades, sempre i quan es tinguin en compte les consideracions fetes en aquest dictamen respecte els principis i obligacions previstos en la LOPD.

Per tot això es fan les següents,

Conclusions

El compliment dels principis de qualitat i de finalitat, així com la resta de principis i obligacions de la LOPD, especialment el règim aplicable a les dades sensibles, ha de regir la gestió i la tramitació de les dades personals per part de l'OAC, en concret, de la persona o persones que tenen encomanades les funcions de registre, independentment de qui en sigui la persona física destinatària.

Resulta legítim, en els termes de la Llei 30/1992, que l'OAC tingui accés tant a les dades que identifiquen l'emissor i el destinatari d'un document o escrit, com a les dades personals incloses en la documentació, amb la finalitat de procedir al seu registre i tramitació. No obstant això, en atenció a la protecció de les dades personals afectades per aquest procés, cal fer algunes matisacions en els termes apuntats en aquest dictamen respecte al correu que es podria qualificar com a “privat”,

especialment pel que fa als escrits adreçats a l'alcalde, els regidors o els grups municipals.

L'opció plantejada en la consulta que l'OAC no obri el correu adreçat a l'alcalde o als regidors, el deixi a la bústia corresponent i sigui el destinatari el que, en cas que el document sí tingui relació amb actuacions de competència municipals, el trameti a l'OAC per al seu registre, s'adequa a la normativa de protecció de dades personals. Aquestes consideracions poden ser extensibles al correu adreçat als Grups municipals.

L'opció, plantejada en la consulta, de retornar la correspondència que arriba a nom d'ex-alcaldes, ex-regidors o ex-treballadors a Correus, no presenta cap problema des de la perspectiva de la protecció de dades, tot i que no es pot considerar que la LOPD exigeixi aquesta opció, si dels elements concurrents es desprèn que el correu pot estar vinculat a l'activitat municipal.